

Примљено :	1. 4. 2015.		
Орг. Јед.	Средност		

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

Одлуком Изборног већа Филозофског факултета Универзитета у Нишу именовани смо у Комисију за писање извештаја о пријављеним кандидатима по расписаном конкурс за избор наставника у звање доцент.

На конкурс објављеном у *Народним новинама* 7-8. фебруара 2015. године за избор наставника у звање доцент за ужу научну област Српска и компаративна књижевност (Теорија књижевности и Српска књижевност XX века), јавио се један кандидат, др Јелена Јовановић.

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Јелена Јовановић рођена је 10. маја 1974. године у Приштини. Природно-математичку гимназију завршила је у Нишу. На Филозофском факултету у Нишу дипломирала је 2000. године и стекла звање дипломирани филолог за српски језик и књижевност (просечна оцена у току студија 8.50, на дипломском испиту 10). Постдипломске студије уписала је на Филолошком факултету у Београду, где је 2008. године одбранила магистарски рад *Наративни поступци у романима Драгослава Михаиловића* (под менторством др Јована Делића, ред. проф. Филолошког факултета Универзитета у Београду) и стекла академски назив магистар филолошких наука. Докторску дисертацију под називом *Наративни поступци у романима српске модерне* одбранила је 12. фебруара 2015. године. Дисертацију је израдила под менторством др Снежане Милосављевић Милић, ред. проф. Филозофског факултета Универзитета у Нишу.

Као студент радила је у редакцији нишких *Народних новина*, а потом као аутор и водитељ емисије на локалној нишкој телевизији. Након дипломирања радила је једно време у ОШ „Учитељ Таса“ у Нишу, а од 2002. до 2009. године била је запослена као наставник српског језика у ОШ „Свети Сава“ у Нишу. Од 2009. године ради као асистент за ужу научну област Српска и компаративна књижевност (*Теорија књижевности, Тумачење књижевног дела*) на Департману за српску и компаративну књижевност Филозофског факултета Универзитета у Нишу.

За време рада у основној школи положила је стручни испит с општом оценом 5 (пет) и тиме стекла право на обављање васпитно-образовне делатности. У оквиру стручног усавршавања похађала је семинаре: „Активно учење“, „Школско оцењивање у основној и средњој школи“, „Ка савременој настави српског језика“, „Креативне радионице у настави српског језика“. У Бази знања за 2006/2007. годину Завода за унапређивање образовања и васпитања налази се рад „Пут кроз космос“ у чијој је изради учествовала у саставу трочланог тима.

Објавила је књигу *Лице и наличје Петријине приче*, Ниш, 2000. Приређивачки рад: Јелена Димитријевић, *Писма из Ниша о харемима; Бул-Марикина приказња*, Ниш, 2003.

Учествовала је на многим научним скуповима (Париз, Грац, Ријека, Велико Трново, Пале, Ниш).

Објављује радове из области теорије књижевности и српске књижевности 20. века. Члан је истраживачког тима на пројекту *Поетика српског реализма*, бр. 178025, који се финансира средствима Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, а чији је руководилац др Душан Иванић, ред. проф. Филолошког факултета у Београду. Учествује у реализацији семинара *Савремени приступи у настави српског језика и књижевности* (обрађене теме: *Наратологија у настави књижевности, Облици приповедања у тумачењу књижевног дела, Паратекст – проблем границе приповедног текста*) и један је од чланова Иницијативног одбора Центра за наратолошке студије чије оснивање је у току. Била је члан комисија на одбрани 77 дипломских радова. Секретар је Уредништва часописа за филолошке науке *Philologia Mediana* (M51) и члан Савета Филозофског факултета Универзитета у Нишу.

Мајка тринаестогодишњег дечака.

УЧЕШЋЕ НА НАУЧНИМ СКУПОВИМА

Вуловић, Јелена. 2011. Име као оквир разумевања књижевног текста (Властито Име у роману *Газда Младен* Борисава Станковића). Зборник радова *Име у култури Срба и Бугара*, Филозофски факултет Ниш: стр. 227 – 236, ISBN 978-86-7973-242-2

Jovanović, Jelena. 2012. Na granici književnog teksta. Međunarodni naučni skup Riječki filološki dani, 2012. (Međunarodni znanstveni skup RIJEČKI FILOLOŠKI DANI Knjiga sažetaka, Rijeka, 22. studenoga - 24. studenoga, Odsjek za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci, Rijeka 2012, str. 28)

Јовановић, Јелена. 2012. Они и ми у свету других Јелене Димитријевић. Зборник радова *Други о Србима - Срби о другима*, Филозофски факултет Ниш: стр. 263 - 272, ISBN 978-86-7973-237-8

Јовановић, Јелена. 2012. Одједи приватног живота у романима српске Модерне (Старинско и модерно Милутина Ускоковића). Зборник радова *Филологија и универзитет* (НИСУН 1), Филозофски факултет у Нишу: стр.295 - 307, ISBN 978-86-7973-263-7

Јовановић, Јелена. 2013. Двострука темпоралност приповедног текста – „игра“ времена приче и времена приповедања. Зборник радова *Време и простор у култури Срба и Бугара*, Славена, Варна: стр. 278-290, 978-954-579-975-4

Јовановић, Јелена. 2013. Расветљавање традиције – Ново читање романа *Новац* Пере С. Талетова. Зборник радова *Наука и традиција*, том 1, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Пале: стр. 537-548, ISBN 978-99938-47-51-9

Јовановић, Јелена. 2013. Проблем фокализације: (не)могућност укидања приповедачеве слободе. Зборник радова *Наука и свет* (НИСУН2), Филозофски факултет у Нишу: стр. 47 – 59, ISBN 978-86-7379-298-9

Јовановић, Јелена. 2013. Однос центра и маргине у књижевном тексту – ергон и парергон. Научна конференција са међународним учешћем *Језик књижевност, маргинализација*. Ниш, 26, 27. април 2013. године (саопштење, Књига сажетака, стр. 40)

Jovanović, Jelena. 2013. Paratext – The Meeting Place of the Story and Its Interpretation. Emerging Vectors of Narratology: Towards Consolidation or Diversifiction, Paris, March 29-30 2013 (саопштење)

Јовановић, Јелена. 2013. Четменов модел комуникације у прози Светозара Ћоровића, Научни скуп *Наука и глобализација*, Пале, 17- 19. мај 2013. (Књига резимеа, стр.91, ISBN 978-99938-47-49-6)

Јовановић, Јелена. 2013. Функционисање Четменовог семиотичког модела комуникације у Андрићевој *Травничкој хроници*. Међународна научна конференција *Иво Андрић – Травничка хроника*, Грац, 4 – 6. октобар 2013. (саопштење)

Јовановић, Јелена. 2013. Од свезнања до незнања – проблем фокализације у роману *Један разорен ум* Лазара Комарчића. Научни скуп са међународним учешћем *Наука и савремени Универзитет 3*, Ниш, 15, 16. новембар 2013 (Књига сажетака, стр. 55, 56, ISBN 978-86-7379-303-0)

Јовановић, Јелена. 2014. Оквир књижевног текста. Научни скуп са међународним учешћем *Наука и савремени Универзитет 4*, Ниш, 14. и 15. новембар 2014 (Програм скупа, стр. 11)

БИБЛИОГРАФИЈА

Вуловић, Јелена. 2000. *Лице и наличје Петријине приче*. Библиотека семинарских и дипломских радова, коло III, књига 11, Студијска група за српски језик и књижевност, Ниш: Просвета. М 42

- Јовановић, Јелена. 2002. У лавиринту греха (Драгослав Михаиловић, Треће пролеће, ДМБ, Београд, 2002). *Слава*, година I, број 1: стр. 144–147.
- Јовановић, Јелена. 2003. (приређивач): Димитријевић, Јелена. Писма из Ниша о харемима, Бул-Марикина приказња. Ниш: Просвета. **М 49**
- Јовановић, Јелена. 2003. Ниш и Нишлијке у прози Јелене Димитријевић. Предговор у: Димитријевић, Јелена. *Писма из Ниша о харемима, Бул-Марикина приказња*. Ниш: Просвета, стр. 5 – 15. **М 43**
- Јовановић, Јелена. 2004. Без извесности (Зоран Пешић, Добровољно губљење времена, Народна књига, алфа, Београд, 2003). *Књижевни лист*, година III, број 19. **М 53**
- Јовановић, Јелена. 2008. Од приповетке ка роману. Поетика прозе Драгослава Михаиловића. *Наше стварање, часопис за књижевност, уметност и културу*, Лесковац, година LV, број 3-4: стр. 21–30. **М52**
- Јовановић, Јелена. 2009. Сказ у делима Драгослава Михаиловића (Једна могућност обједињавања Ејхенбаумове теорије сказа и женетовски схваћених наративних модела). *Градина, часопис за књижевност, науку и културу*, НКЦ, Ниш, година XLV, број 29-30: стр.333–340. **М52**
- Јовановић, Јелена. 2009. Ново рухо старих српских песника. *Philologia Mediana*, Годишњак за српску и компаративну књижевност Филозофског факултета у Нишу, година I, број 1: стр. 269–276. **М51**
- Јовановић, Јелена. 2009. Кроз поезију исповести и молитве. *Школски час српског језика и књижевности*, година XXVII, број 5: стр. 106–108.
- Јовановић, Јелена. 2009. Песник у путопису. *Philologia Mediana*, Годишњак за српску и компаративну књижевност Филозофског факултета у Нишу, година II, број 2: стр. 380 – 385. **М51**
- Јовановић, Јелена. 2009. Подразумевани писац у сказу Драгослава Михаиловића. *Philologia Mediana*, Годишњак за српску и компаративну књижевност Филозофског факултета у Нишу, година I, број 1: стр. 119–144. **М51**
- Јовановић, Јелена. 2010. Предности и ограничења сказа на примеру Чизмаша Драгослава Михаиловића. *Годишњак за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу*, година XXIII, број 10: стр. 177 – 186. **М52**
- Јовановић, Јелена. 2010. Лицем у лице с Петријом - наратор и наратори у Петријином венцу Драгослава Михаиловића. *Велькови дани 2009*, зборник саопштења, Сомбор: стр. 77 – 92. **М 45**
- Вуловић, Јелена. 2011. Име као оквир разумевања књижевног текста (Властито Име у роману *Газда Младен* Борисава Станковића). *Зборник радова Име у култури Срба и Бугара*, Филозофски факултет Ниш: стр. 227 – 236 **М14**
- Јовановић, Јелена. 2011. Приповедач као заточеник (особине казивача у роману *Петријин венац* Драгослава Михаиловића). *Philologia Mediana*, Годишњак за српску и компаративну књижевност Филозофског факултета Универзитета у Нишу, година III, број 3: стр. 181-191. **М 51**

Јовановић, Јелена. 2012. Прилог наратологији (Џералд Принс, *Наратолошки речник*, Службени гласник, 2011). *Philologia Mediana*, Часопис за филолошке науке Филозофског факултета Универзитета у Нишу: стр. 329 – 330. **М 51**

Јовановић, Јелена. 2012. *Они и ми* у свету других Јелене Димитријевић. Зборник радова *Срби о другима - други о Србима*, Филозофски факултет Ниш: стр. 263 – 272. **М 45**

Јовановић, Јелена. 2012. Одједи приватног живота у романима српске Модерне (Старинско и модерно Милутина Ускоковића). Зборник радова *Филологија и универзитет* (НИСУН 1), Филозофски факултет у Нишу: стр.295 – 307. **М 45**

Јовановић, Јелена. 2013. Двострука темпоралност приповедног текста – „игра“ времена приче и времена приповедања“, Зборник радова *Време и простор у култури Срба и Бугара*, Славена, Варна: стр. 278 – 290. **М14**

Јовановић, Јелена. 2013. О полицијској књижевности – прилози из часописа Полицијски гласник (1901 – 1904). *Philologia Mediana*, Часопис за филолошке науке Филозофског факултета Универзитета у Нишу: стр. 561 – 577. **М51**

Јовановић, Јелена. 2013. Расветљавање традиције – Ново читање романа *Новац* Пере С. Талетова. Зборник радова *Наука и традиција*, том 1, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Пале: стр. 537–548. **М 45**

Јовановић, Јелена. 2013. Приповедач-лик: Љуба Шампион у роману *Кад су цветале тикве*. Зборник *Матице српске за књижевност и језик*, књ.61, св.1: стр. 193 – 209. **М 24**

Јовановић, Јелена. 2013. Проблем фокализације: (не)могућност укидања приповедачеве слободе. Зборник радова *Наука и свет* (НИСУН2), Филозофски факултет у Нишу: стр. 47 – 59. **М 45**

Јовановић, Јелена. 2014. Улазак у фантастични свет Лазара Комарчића - о роману *Једна угашена звезда*, *Philologia Mediana*, Часопис за филолошке науке Филозофског факултета Универзитета у Нишу: стр. 199 – 2011. **М51**

Jovanović, Jelena. 2014. Na granici književnog teksta (Primena teorije parateksta Žerara Ženeta). Zbornik radova sa Međunarodnoga znanstvenog skupa Riječki filološki dani, Odsjek za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 2014, str. 271 – 281. **М14**

Јовановић, Јелена. 2014. Фигуре читања – модели тумачења (Снежана Милосављевић Милић, *Фигуре читања*, Службени гласник, Београд, 2013.), *Књижевност и језик*, год. LXI, бр. 1 – 2, 2014, стр. 163 – 169. **М 51**

Јовановић, Јелена. 2014. Од свезнања до незнања – проблем фокализације у роману *Један разорен ум* Лазара Комарчића, Зборник радова *Свет у књижевности – књижевност у свету*, Филозофски факултет у Нишу, 2014, стр. 158 – 170. **М 45**

Одбрањен магистарски рад: *Наративни поступци у романима Драгослава Михаиловића*, Београд, Филолошки факултет, 2008. **М 72**

Одбрањена докторска дисертација: *Наративни поступци у романима српске модерне*, Ниш, Филозофски факултет, 2015. **М 71**

ОЦЕНА И ПРИКАЗ ОБЈАВЉЕНИХ РАДОВА

У научним радовима др Јовановић евидентан је стални напредак који указује на њено научно и професионално сазревање и усавршавање. Њена основна истраживачка преокупација везана је за књижевнотеоријска и књижевноисторијска питања која се тичу српске књижевности двадесетог века. У домену теорије књижевности др Јовановић се у својим радовима бави широком лепезом наративних аспеката књижевноуметничке прозе: позицијом и функцијама приповедача, техником сказа, односом наратора и наратора, хронотопом, ликовима, фокализацијом. У једном броју радова др Јовановић се посебно фокусира на проблем оквира у књижевноуметничком тексту, али и на шира питања односа књижевности и контекста, као што су имаголошке теме, превредновање књижевне традиције, генолошка истраживања. Поред широког дијапазона у књижевнотеоријском приступу, др Јовановић ја дала допринос и проучавању иманентне и експлицитне поетике стваралаштва више писаца који припадају српској књижевности двадесетог века: Пере Талетова, Лазара Комарчића, Јелене Димитријевић, Боре Станковића, Драгослава Михаиловића, Иве Андрића.

Проучавајући роман Драгослава Михаиловића *Петријин венац* нараторолошким методама, др Јовановић указује на сложену позицију приповедача и вишеструкост приповдних гласова унутар дистинкције хетеродијегетичког и хомодијегетичког приповедача. У студији *Сказ у делима Драгослава Михаиловића (Једна могућност обједињавања Ејхенбаумове теорије сказа и женетовски схваћених наративних модела)*, дата је анализа доминантног облика представљања говора у роману *Петријин венац*, сказа, при чему је основно методолошко упориште у теорији сказа Бориса Ејхенбаума, у којој је нагласак на усмени говор, допуњено теоријом приповедања и дистинкцијама приповедних гласова и начина Жерара Женета. На тај начин добијен је целовитији и богатији увид у наративне поступке, али и у сложеност ликова Михаиловићевог романа. Теоријским аспектима сказа ауторка се посебно бави у студији *Предности и ограничења сказа на примеру Чизмаша Драгослава Михаиловића*, указујући на неопходност сагледавања овог феномена у ширем историјскопоетичком контексту.

У студији *Подразумевани писац у сказу Драгослава Михаиловића* др Јовановић продубљује резултате до који је дошла у магистарском раду о делу Драгослава Михаиловића. Полазећи од синтагме „подразумевани писац“ коју је у теорију књижевности увео Вејн Бут, ауторка је проучавала однос између ове фигуре и писца као реалне особе. Показано је да су подразумевани писац и хомодијегетички приповедач, али и паратекст функционисали као маска стварног аутора чиме се постизала аутентичност приповедног гласа и сведочења. Односом усменог казивача и слушаоца, као наративним феноменима, ауторка се бави и у студији *Приповедач као заточеник (особине казивача у роману Петријин венац Драгослава Михаиловића)*, а значајан прилог проучавању приповедачке динамике као естетског аспекта Михаиловићеве поетике садржи и студија

Лицем у лице с Петријом - наратор и наратори у Петријином венцу Драгослава Михаиловића.

Аналитички приступ феномену приватног живота, имаголошким темама и темама идентитета посвећене су студије *Одјеци приватног живота у романима српске Модерне (Старинско и модерно Милутина Ускоковића), Они и ми у свету других Јелене Димитријевић* и *Име као оквир разумевања књижевног текста (Властито Име у роману Газда Младен Борисава Станковића)*. У њима је ауторка показала интерпретативну апликативност савремених методолошких приступа – деконструкције и новог историзма.

Критичко ревалоризовање и иновативно реинтерпретирање традиције видљиво је у радовима који разматрају књижевно стваралаштво унутар ширег друштвеног контекста, између осталог, у студијама *О полицијској књижевности – прилози из часописа Полицијски гласник (1901 – 1904)* и *Расветљавање традиције – Ново читање романа Новац Пере С. Талетова*.

Смисао за теоријска истраживања и проблематизовања ауторка је демонстрирала у радовима који се баве неким од кључних питања савремене наратологије – фокализацији, односу приче и дискурса, границама приповедног текста. То посведочују студије: *Двострука темпоралност приповедног текста – „игра“ времена приче и времена приповедања*, *Проблем фокализације: (не)могућност укидања приповедачеве слободе, Од свезнања до незнања – проблем фокализације у роману Један разорен ум Лазара Комарчића* и *Na granici književnog teksta (Primena teorije parateksta Žerara Ženeta)*.

Посебно је вредна помена научноистраживачка синтеза коју је др Јовановић урадила у докторској дисертацији *Наративни поступци у романима српске модерне*. Тумачење наративних поступака у роману српске модерне методолошки је утемељено у достигнућима посткласичне, пре свега, когнитивне наратологије при чему су у обзир узимана и релевантна достигнућа из њене класичне фазе која је у највећој мери обележена Женетовом теоријом. Научна вредност истраживачких резултата јесте, с једне стране, у њиховој иновативности и научној актуелности (посебно у погледу тумачења функције променљиве фокализације, психонарације, дескриптивних и оквирних сегмената текста), а са друге стране у томе што теоријски поткрепљују и методолошки аргументују неке већ прихваћене књижевноисторијске увиде (теза о искорењеном јунаку, субјективизација и психологизација слике света). Стога докторска дисертација др Јовановић у целини представља драгоцен допринос проучавању поетике романа српске модерне.

О ширини интересовања и научним квалитетима др Јовановић говори и њен приређивачки рад, активности у домену професионалног усавршавања наставника српског

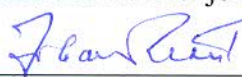
језика и књижевности (вишеструка учешћа на семинарима стручног усавршавања), као и рад на месту секретара Уредништва часописа за филолошке науке, *Philologia Mediana* и чланство у Савету факултета.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

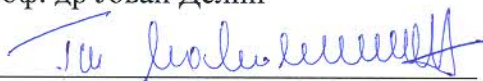
На основу увида у досадашњи научноистраживачки рад кандидата комисија је закључила да др Јелена Јовановић показује висок степен научне и стручне компетенције која се односи на књижевнотеоријско и књижевноисторијско проучавање књижевности. Релевантно познавање савремених методологија, пажљиво руковање грађом, смисао за синтетичка уопштавања, књижевнокритички, приређивачки и педагошки рад, квалификују др Јовановић за наставничко звање на Универзитету. Стога комисија предлаже да се др Јелена Јовановић изабере у звање доцент за ужу научну област Српска и компаративна књижевност (Теорија књижевности, Српска књижевност XX века).

У Нишу, 23. марта, 2015. године

Чланови комисије за писање извештаја:

_____

Проф. др Јован Делић

_____

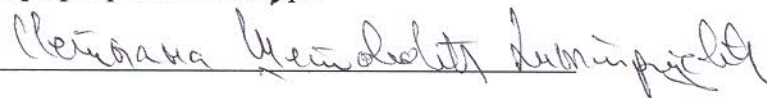
Проф. др Горан Максимовић

_____

Проф. др Снежана Милосављевић Милић, председник комисије

_____

Проф. др Сања Маџура

_____

Др Светлана Шеатовић Димитријевић